C/2025/3983

20.8.2025

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 2025

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ισπανίας

(C/2025/3983)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Γενικές παρατηρήσεις

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263, που άρχισε να ισχύει στις 30 Απριλίου 2024, προσδιορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο έχει ως στόχο να προωθούνται τα υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και να προλαμβάνονται τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη ΣΛΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Ο κανονισμός προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο για τη δημοσιονομική πολιτική και τονίζει τη μεσοπρόθεσμη εστίασή της, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο που περιέχει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις του, για χρονικό διάστημα τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με τη διάρκεια της εθνικής νομοθετικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών [2] στα εν λόγω σχέδια οφείλει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη.

[1] ΕΕ L, 2024/1263 της 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους· ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων· iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια· iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση· v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας· και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη, με την οποία επιτυγχάνεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση, για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, ο ΜΑΑ ενισχύει την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη, αποτελώντας παράλληλα την κινητήρια δύναμη για βιώσιμες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, προωθώντας ιδίως την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και καθιστώντας τις οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]) (στο εξής: κανονισμός REPowerEU), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν βοηθά να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, αυξάνοντας παράλληλα την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Ισπανία πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(4) Στις 30 Απριλίου 2021 η Ισπανία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που παρατίθενται στο παράρτημα V. Στις 13 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας ([5]), η οποία τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 στις 17 Οκτωβρίου 2023 με σκοπό την επικαιροποίηση της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και τη συμπερίληψη του κεφαλαίου για το REPowerEU ([6]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5, που να δηλώνει ότι η Ισπανία έχει επιτύχει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική επίτευξη προϋποθέτει ότι δεν έχει αναιρεθεί η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων για την ίδια μεταρρύθμιση ή επένδυση.

(5) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ισπανίας ([7]). Το σχέδιο υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2028 και παρουσιάζει δημοσιονομική προσαρμογή σε διάστημα επτά ετών.

(6) Στις 26 Νοεμβρίου 2024, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2025, στην οποία η Ισπανία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2025, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([8]) στις 13 Μαΐου 2025 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 10 Μαρτίου 2025.

(7) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της ΕΕ κατά την επόμενη πενταετία. Σε αυτήν προσδιορίζονται οι τρεις επιταγές μετασχηματισμού της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης: i) καινοτομία· ii) απανθρακοποίηση και ανταγωνιστικότητα· και iii) ασφάλεια. Για να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας η ΕΕ έχει ως στόχο να ενισχύσει τη βιομηχανική καινοτομία, να στηρίξει την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω πρωτοβουλιών όπως η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους, και να προωθήσει την υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η κβαντική υπολογιστική. Στο πλαίσιο της επιδίωξης μιας πιο πράσινης οικονομίας, η Επιτροπή παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την οικονομικά προσιτή ενέργεια και μια συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, διασφαλίζοντας ότι η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια θα παραμείνει οικονομικά αποδοτική και φιλική προς την ανταγωνιστικότητα, ιδίως για τους ενεργοβόρους τομείς, και θα αποτελεί μοχλό ανάπτυξης. Για να μειωθούν οι υπερβολικές

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας (ST 10150/21· ST 10150/21 ADD 1 REV 1).

([6]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας (ST 13695/23 REV 1· ST 13695/23 ADD 1 REV 1).

([7]) Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ισπανίας (ΕΕ C, C/2025/643, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj).

([8]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2025, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

εξαρτήσεις και να αυξηθεί η ασφάλεια η Ένωση δεσμεύτηκε να ενισχύσει τις παγκόσμιες εμπορικές εταιρικές σχέσεις, να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού και να διασφαλίσει την πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και καθαρές πηγές ενέργειας. Οι προτεραιότητες αυτές υποστηρίζονται από οριζόντιους παράγοντες διευκόλυνσης, δηλαδή την κανονιστική απλούστευση, την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, τη χρηματοδότηση της ανταγωνιστικότητας και μιας Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, την προώθηση δεξιοτήτων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, και τον καλύτερο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας ευθυγραμμίζεται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της Επιτροπής, ώστε να δημιουργείται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(8) Το 2025 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με την εφαρμογή του ΜΑΑ. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι εν λόγω ειδικές ανά χώρα συστάσεις παραμένουν εξίσου σημαντικές για την αξιολόγηση των τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(9) Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις 2025 καλύπτουν τις βασικές προκλήσεις οικονομικής πολιτικής οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για την περίοδο 2019-2024.

(10) Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2025 για την Ισπανία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ισπανίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ισπανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ισπανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για το 2030 ως προς την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Αξιολόγηση της ετήσιας έκθεσης προόδου

(11) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών για την Ισπανία: 3,7 % το 2025, 3,5 % το 2026, 3,2 % το 2027 και 3,0 % το 2028, που αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς ανάπτυξης που υπολογίστηκαν με το 2023 ως έτος αναφοράς, ήτοι 9,2 % το 2025, 13,0 % το 2026, 16,6 % το 2027 και 20,1 % το 2028. Στις 30 Απριλίου 2025 η Ισπανία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της ([9]) σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών, την υλοποίηση του συνόλου των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες βασίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ισπανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(12) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν την εθνική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025.

(13) Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat ([10]), το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Ισπανίας μειώθηκε από 3,5 % του ΑΕΠ το 2023 σε 3,2 % το 2024, ενώ το χρέος γενικής κυβέρνησης μειώθηκε από 105,1 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2023 σε 101,8 % στα τέλη του 2024. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών 3,5 % το 2024. Στην ετήσια έκθεση προόδου, η Ισπανία εκτιμά ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2024 ανήλθε σε 4,1 %. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών ήταν χαμηλότερη από το ποσοστό που προβλεπόταν στην ετήσια έκθεση προόδου. Η διαφορά μεταξύ των υπολογισμών της Επιτροπής και των εκτιμήσεων των εθνικών αρχών οφείλεται στη διαφορετική εκτίμηση της αλλαγής (από το 2023) που σημειώθηκε στην

([9]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2025 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el

([10]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22.4.2025.

εθνική συγχρηματοδότηση προγραμμάτων της ΕΕ. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα αριθμητικά στοιχεία που ανέφερε ο γενικός ελεγκτής της κεντρικής κυβέρνησης (IGAE) και επικύρωσε η Eurostat, ενώ η Ισπανία χρησιμοποιεί τις εκτιμήσεις του ίδιου του Υπουργείου Οικονομικών. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([11]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν συσταλτικός, ίσος με 0,3 % του ΑΕΠ, το 2024. Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ ([12]). Στην έκθεση αυτή αξιολογήθηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Ισπανίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα γενικής κυβέρνησης το 2024 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων, κατά περίπτωση, το κριτήριο του ελλείμματος εκτιμάται ότι πληρούται. Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, και αφού ελήφθη υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δεν σκοπεύει να προτείνει σε αυτό το στάδιο την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος τον Ιούνιο.

(14) Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση προόδου, το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές της Ισπανίας προβλέπει 2,6 % αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 και 2,2 % το 2026. Η ετήσια έκθεση προόδου περιλαμβάνει μακροοικονομικές προβολές έως το 2028. Η ετήσια έκθεση προόδου δεν περιλαμβάνει δημοσιονομικές προβλέψεις του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (στο εξής: ΕνΔΤΚ) ([13]). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 2,6 % το 2025 και κατά 2,0 % το 2026, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 2,3 % το 2025 και 1,9 % το 2026.

(15) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 2,8 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 101,7 % έως τα τέλη του 2025. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,1 % το 2025. Στις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης υπολογίζεται στο 2,8 % του ΑΕΠ για το 2025. Η μείωση του ελλείμματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως την πλήρη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας και τον αντίκτυπο των προσφάτως εγκριθεισών φορολογικών μεταρρυθμίσεων. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών 4,2 % το 2025. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι επεκτατικός, ίσος με 0,3 % του ΑΕΠ, το 2025. Ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 100,9 % έως τα τέλη του 2025. Η μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ που υπερβαίνει το κόστος της εξυπηρέτησης χρέους.

(16) Δαπάνες γενικής κυβέρνησης ύψους 1,1 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2025, έναντι 0,8 % του ΑΕΠ το 2024, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τη μη επιστρεπτέα στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης και στο χρέος γενικής κυβέρνησης της Ισπανίας.

(17) Οι αμυντικές δαπάνες γενικής κυβέρνησης στην Ισπανία ανήλθαν στο 1,0 % του ΑΕΠ το 2021, στο 1,1 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 0,9 % του ΑΕΠ το 2023 ([14]). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι δαπάνες για την άμυνα προβλέπεται να διαμορφωθούν στο 1,0 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 1,3 % του ΑΕΠ το 2025. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021.

(18) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες στη Ισπανία προβλέπεται να αυξηθούν κατά 4,2 % το 2025 και κατά 7,9 % σωρευτικά το 2024 και το 2025. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών δαπανών της Ισπανίας το 2025 προβλέπεται να είναι υψηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησής τους και να αντιστοιχεί σε απόκλιση ([15]) 0,2 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Η προβλεπόμενη απόκλιση δεν υπερβαίνει το όριο του 0,3 % του ΑΕΠ για την ετήσια απόκλιση. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης.

([11]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([12]) Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 4.6.2025, COM(2025) 615 final.

([13]) Στην ετήσια έκθεση προόδου, οι ισπανικές αρχές περιλαμβάνουν μόνο αριθμητικά στοιχεία για τον αποπληθωριστή ιδιωτικών καταναλωτικών δαπανών, ο οποίος προβλέπεται να ανέλθει σε 2,7 % το 2025 και σε 2,4 % το 2026.

([14]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG). Λόγω μεθοδολογικών διαφορών μεταξύ των ορισμών της COFOG και του ΝΑΤΟ, οι δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό της COFOG ενδέχεται να διαφέρουν από τις δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό του ΝΑΤΟ.

([15]) Από το 2026 τα στοιχεία αυτά θα εμφανίζονται στον λογαριασμό ελέγχου που θεσπίζεται με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(19) Η ετήσια έκθεση προόδου δεν περιλαμβάνει δημοσιονομικές προβολές πέραν του 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της τάξης του 2,5 % του ΑΕΠ το 2026. Η μείωση του ελλείμματος το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως την αναμενόμενη λήξη των μέτρων έκτακτης ανάγκης σε σχέση με τις πλημμύρες. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 3,9 % το 2026. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι σε γενικές γραμμές ουδέτερος το 2026. Σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ θα μειωθεί στο 100,8 % έως τα τέλη του 2026.

(20) Η σύσταση για την έγκριση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου της Ισπανίας προσδιορίζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, καθώς και χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους. Περιλαμβάνουν υφιστάμενα και ενισχυμένα μέτρα από το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως μεταρρυθμίσεις στον τομέα της φορολογίας και της καταπολέμησης της φορολογικής απάτης, μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων δαπανών και επενδύσεις στους τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού, της πράσινης μετάβασης και της παραγωγικότητας, καθώς και πρόσθετες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, όπως η ανάπτυξη κοινού πλαισίου ρύθμισης των επιχειρήσεων, η θέσπιση υποχρεωτικού ηλεκτρονικού τιμολογίου και οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και φυσικό κεφάλαιο. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρείχε η Ισπανία στην ετήσια έκθεση προόδου της, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι έχει υλοποιηθεί το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής που προβλεπόταν έως τις 30 Απριλίου 2025, με εξαίρεση ορισμένα στοιχεία του μέτρου C28.R3 του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας και το σχετικό ορόσημο για την έναρξη ισχύος των φορολογικών μεταρρυθμίσεων που προήλθαν από τις συστάσεις της ομάδας εμπειρογνωμόνων ή άλλες αναλύσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

Βασικές προκλήσεις πολιτικής

(21) Οι δημογραφικές εξελίξεις αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντική αύξηση των δημόσιων δαπανών που σχετίζονται με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τη μακροχρόνια φροντίδα και τις συντάξεις. Οι συνολικές ανάγκες δημοσιονομικής εξυγίανσης απαιτούν περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή του φορολογικού συστήματος σε τομείς όπως οι φόροι κατανάλωσης, η φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων και η περιβαλλοντική φορολογία σύμφωνα με τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του ΣΑΑ και του ΜΠΣ. Η κύρια πηγή φορολογικών εσόδων στην Ισπανία το 2022 ήταν οι φόροι επί της εργασίας (50,5 % των φορολογικών εσόδων το 2022). Τα έσοδα από τη φορολογία επί της εργασίας ανήλθαν στο 19,1 % του ΑΕΠ το 2022 (μέσος όρος της ΕΕ 17,3 % και μέσος όρος της ζώνης του ευρώ 17,7 %). Η Ισπανία είναι μία από τις χώρες της ΕΕ με τα χαμηλότερα έσοδα από τους φόρους κατανάλωσης (9,7 % του ΑΕΠ έναντι 10,9 % στην ΕΕ το 2022). Ομοίως, οι περιβαλλοντικοί φόροι βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ: 1,52 % του ΑΕΠ έναντι 2,02 % του ΑΕΠ στην ΕΕ το 2022. Το ισπανικό φορολογικό σύστημα δεν εσωτερικεύει επαρκώς το περιβαλλοντικό κόστος που συνδέεται με τη χρήση νερού και ντίζελ. Οι μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην αύξηση του ρόλου των έμμεσων φόρων (κατανάλωσης και περιβάλλοντος) θα εξασφαλίσουν φορολογικά έσοδα, θα στηρίξουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική δραστηριότητα στο μέλλον, μειώνοντας παράλληλα τις οικονομικές στρεβλώσεις που προκαλούνται από τη μεγάλη επιβάρυνση από τους επί της εργασίας. Ο εξορθολογισμός των φορολογικών πλεονεκτημάτων θα αποτελέσει εργαλείο για την απλούστευση της φορολόγησης της κατανάλωσης και τη μείωση του κενού πολιτικής ΦΠΑ. Το σύστημα φορολογίας και παροχών μείωσε τον συντελεστή Gini το 2022 κατά 7,6 εκατοστιαίες μονάδες, ποσοστό που προσεγγίζει τον μέσο όρο της ΕΕ που αντιστοιχεί σε 7,9 εκατοστιαίες μονάδες. Ωστόσο, η Ισπανία κατατάσσεται 18η στον δείκτη GINI για την κατανομή εισοδήματος πριν από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις και καταλαμβάνει την 21η θέση στην κατανομή του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος. Η κοινωνική συνοχή θα βελτιωθεί περαιτέρω με πρόσθετες προσαρμογές στην προοδευτικότητα της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και των φόρων περιουσίας.

(22) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να ολοκληρωθεί η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, προκειμένου να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ισπανίας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «NextGenerationEU — Ο δρόμος προς το 2026», η οποία εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2025, αποσαφηνίζει το εφαρμοστέο χρονοδιάγραμμα για τη λήξη του μηχανισμού και παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τη βελτιστοποίηση της εφαρμογής του έως τις 31 Αυγούστου 2026, μεταξύ άλλων σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω εξορθολογισμού των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), καθορίζει τις βασικές επιλογές που πρέπει να εξεταστούν κατά την αναθεώρησή τους, και τονίζει τη σημασία του προσεκτικού κοινού σχεδιασμού ενόψει της υποβολής των τελευταίων αιτήσεων πληρωμής το 2026. Η Ισπανία έχει ήδη σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο οικείο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έως τον Αύγουστο του 2026 είναι αναγκαίο η Ισπανία να επιταχύνει την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων αντιμετωπίζοντας τις σχετικές προκλήσεις. Το μέγεθος και η πολυπλοκότητα του σχεδίου απαιτούν ειδική στοχευμένη δράση για τη διασφάλιση της έγκαιρης ολοκλήρωσης των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την ικανότητα απορρόφησης, ιδίως δεδομένης της συγκέντρωσης των επενδύσεων προς το τέλος της περιόδου υλοποίησης. Οι εν λόγω προκλήσεις επιδεινώνονται περαιτέρω από τον σημαντικό όγκο κεφαλαίων που διοχετεύονται μέσω χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο του τροποποιημένου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η υποστήριξη ισχυρότερου συντονισμού μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διοίκησης, σε συνδυασμό με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών, θα συμβάλει στην επιτάχυνση της

απορρόφησης των κονδυλίων και θα διασφαλίσει ότι οι τελικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αμέσως τη στήριξη. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία ανάληψη ιδίας ευθύνης για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(23) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) έχει επιταχυνθεί στην Ισπανία. Είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διασφάλιση της ταχείας εφαρμογής των εν λόγω προγραμμάτων, ενώ παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Η Ισπανία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, με παράλληλη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ταυτόχρονα, η Ισπανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την ενίσχυση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο της βιομηχανικής μετάβασης, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και την προώθηση των STEM στην εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και τη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση σε μεγάλες πόλεις και πολύ τουριστικές περιοχές, και την αύξηση της ανθεκτικότητας των υδάτων, ιδίως στις περιοχές της Μεσογείου και στις Κανάριες Νήσους. Είναι επίσης καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της εγγύησης για τα παιδιά. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η Ισπανία οφείλει —στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής— να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίστηκαν στις συστάσεις χώρας του 2024. Οι προτάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν την 1η Απριλίου 2025 ([16]) παρατείνουν την προθεσμία για την υποβολή αξιολόγησης —για κάθε πρόγραμμα— των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης επανεξέτασης πέραν της 31ης Μαρτίου 2025. Παρέχουν επίσης δυνατότητες ευελιξίας για την επιτάχυνση της υλοποίησης των προγραμμάτων και κίνητρα για τα κράτη μέλη ώστε να διαθέσουν πόρους της πολιτικής συνοχής σε πέντε στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της Ένωσης, και συγκεκριμένα την ανταγωνιστικότητα στις στρατηγικές τεχνολογίες, την άμυνα, τη στέγαση, την ανθεκτικότητα των υδάτων και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και σε επενδύσεις για δεξιότητες σε τομείς προτεραιότητας, διατηρώντας παράλληλα στα προγράμματα του ΕΚΤ+ την έμφαση στα άτομα που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση.

(24) Η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) παρέχει την ευκαιρία για επενδύσεις σε μια βασική στρατηγική προτεραιότητα της ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της. Η STEP διοχετεύεται μέσω 11 υφιστάμενων ταμείων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμβάλουν και αυτά στο πρόγραμμα InvestEU για τη στήριξη επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας. Η Ισπανία θα μπορούσε να αξιοποιήσει με βέλτιστο τρόπο τις πρωτοβουλίες αυτές για να στηρίξει την ανάπτυξη ή την παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών.

(25) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις οποίες ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, η Ισπανία θα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις εναπομένουσες προκλήσεις που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, τις διασυνοριακές ενεργειακές υποδομές, τη διαχείριση των υδάτων και την ανθεκτικότητα των υδάτων, την έλλειψη προσφοράς κατοικιών, τη διαθεσιμότητα κοινωνικών κατοικιών, την κοινωνική δικαιοσύνη (ιδίως όσον αφορά την παιδική φτώχεια), τις ελλείψεις και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.

(26) Όπως αναφέρεται στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, όλα τα ενωσιακά, εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για τη θέσπιση απλούστερων κανόνων και την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών. Η Επιτροπή έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης: κατά τουλάχιστον 25 % και κατά τουλάχιστον 35 % για τις ΜΜΕ· και έχει δημιουργήσει νέα εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών ελέγχων του αποθέματος νομοθεσίας της ΕΕ βάσει προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και της ενίσχυσης του διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για να επιδείξει και η Ισπανία αντίστοιχο επίπεδο φιλοδοξίας, πρέπει να αναλάβει δράση. Το 71 % των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η πολυπλοκότητα των διοικητικών διαδικασιών αποτελεί πρόβλημα όταν δραστηριοποιείται στην Ισπανία ([17]). Υπάρχουν περιθώρια για να απλουστεύσει η Ισπανία τις κανονιστικές ρυθμίσεις και να μειώσει τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις. Ο όγκος των κανονισμών στην Ισπανία έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, με σημαντική αύξηση λόγω των επιπτώσεων της νόσου COVID-19. Μόνο το 2022, η ισπανική διοίκηση θέσπισε 11 775 νέους κανόνες. Η μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων στην Ισπανία θεωρεί ότι οι κανονισμοί αποτελούν μείζον εμπόδιο για τις επενδύσεις. Η Ισπανία πρέπει να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον ενισχύοντας τον συντονισμό μεταξύ εδαφικών περιοχών και επιπέδων διακυβέρνησης, αίροντας τους κανονιστικούς φραγμούς σε όλα τα επίπεδα και περιορίζοντας τον διοικητικό φόρτο για τις καθημερινές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η πρόταση της Ισπανίας για το «20ό καθεστώς» έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον για τις εταιρείες.

(27) Η Ισπανία έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Μολονότι οι μεταρρυθμίσεις που έχουν σχεδιαστεί στο ΣΑΑ της Ισπανίας συμβάλλουν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης, εξακολουθεί να απαιτείται πολύς χρόνος για την επίλυση υποθέσεων σε αστικά και εμπορικά δικαστήρια. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε εκτεταμένη οικονομική αναποτελεσματικότητα, όπως, μεταξύ άλλων, λιγότερο λειτουργικές αγορές ακινήτων, λιγότερη επιχειρηματικότητα και

([16]) Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης – COM(2025) 123 final.

([17]) Έκτακτη έκθεση του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στη διαφθορά στην ΕΕ (Απρίλιος 2024).

χαμηλότερη διαθεσιμότητα πιστώσεων. Θα ήταν επωφελές να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος, για παράδειγμα με την αύξηση των ανθρώπινων και υλικών πόρων και την επίτευξη ομοιόμορφου επιπέδου ψηφιοποίησης μεταξύ των εδαφικών περιοχών.

(28) Για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην Ισπανία, είναι καίριας σημασίας να αρθούν οι φραγμοί που εμποδίζουν την ανάπτυξη και τη λειτουργία των επιχειρήσεων, ιδίως για τις μικρότερες και τις νεότερες επιχειρήσεις. Πέραν των μεταρρυθμίσεων που ενέκρινε η Ισπανία στο πλαίσιο του ΣΑΑ, όπως ο νόμος για τη δημιουργία και την ανάπτυξη επιχειρήσεων και ο νόμος για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, απαιτείται περαιτέρω δράση για τη μείωση των οικονομικών και διοικητικών φραγμών στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης της διαδιοικητικής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά τις κανονιστικές και διοικητικές διαδικασίες που έχουν άμεσο αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, οι κανονιστικές διαφορές μεταξύ των εδαφικών περιοχών αποθαρρύνουν τις εταιρείες από την ταυτόχρονη επέκτασή τους μεταξύ των περιφερειών, περιορίζοντας τα περιθώρια για καινοτομία, ανάπτυξη, εξειδίκευση και βελτίωση της αποδοτικότητας. Μολονότι η Ισπανία παρουσιάζει καλές επιδόσεις όσον αφορά την επιστημονική αριστεία και διαθέτει ερευνητικό σύστημα που προσελκύει τόσο εγχώρια όσο και ξένα ταλέντα, οι επιδόσεις της χώρας παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά τη συνολική καινοτομία. Η Ισπανία εξακολουθεί επίσης να παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά τις διασυνδέσεις μεταξύ επιστήμης και επιχειρήσεων. Ειδικότερα, οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη, ιδίως οι ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη, παραμένουν πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και άνισα κατανεμημένες μεταξύ των περιφερειών. Τα πρόσφατα καθεστώτα δημόσιας στήριξης για τη στήριξη των ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη έχουν περιορισμένη απορρόφηση λόγω της πολυπλοκότητάς τους και του υπερβολικού διοικητικού φόρτου που συνεπάγονται για τους δυνητικούς δικαιούχους.

(29) Τα υδατικά συστήματα μεγάλων περιοχών της χώρας υφίστανται πιέσεις, όπου η ζήτηση για νερό, ιδίως από τη γεωργία, τον τουρισμό και την ενέργεια, υπερβαίνει τους υδάτινους πόρους που είναι διαθέσιμοι υπό βιώσιμες συνθήκες. Πέρα από τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που καλύπτονται από το ΣΑΑ και άλλα ταμεία της ΕΕ στην Ισπανία, η βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων εξακολουθεί να αποτελεί μείζον ζήτημα στην Ισπανία, ιδίως όσον αφορά τη διακυβέρνηση των υδάτων, την αποκατάσταση των υδατικών συστημάτων και την αποδοτικότητα των υδάτων. Επιπλέον, οι μηχανισμοί για βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής και επιβολής, θα συμβάλουν στην πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων των υφιστάμενων μέτρων.

(30) Οι κλιματικοί κίνδυνοι επηρεάζουν άμεσα την οικονομία και την κοινωνία της Ισπανίας, με υψηλό αριθμό θανάτων και οικονομικών απωλειών λόγω καιρικών και κλιματικών ακραίων φαινομένων. Απαιτούνται περαιτέρω επενδύσεις σε υποδομές για να καταστεί το σύστημα ύδρευσης πιο ανθεκτικό. Η πρόβλεψη και η προσαρμογή στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως οι πλημμύρες, η διάβρωση των ακτών και του εδάφους, η απερήμωση, οι ξηρασίες, τα κύματα καύσωνα και οι δασικές πυρκαγιές, εξακολουθούν να αποτελούν βασική πρόκληση στην Ισπανία. Η εντατικοποίηση των προσπαθειών για το έργο αυτό θα βελτιώσει επίσης την ανθεκτικότητα των υδάτων της χώρας.

(31) Η υποβάθμιση της φύσης ενέχει σημαντικούς κινδύνους για την οικονομία και την ανταγωνιστικότητα της Ισπανίας. Η Ισπανία έχει το υψηλότερο επίπεδο εξάρτησης της αλυσίδας εφοδιασμού από οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΕ, με πλήρη εξάρτηση από τις οικοσυστημικές υπηρεσίες αρκετών τομέων όπως η γεωργία, η αλιεία, οι κατασκευές και οι υπηρεσίες ύδρευσης. Η μη διατήρηση της ικανότητας των οικοσυστημάτων να παρέχουν υπηρεσίες θα μπορούσε να επιφέρει σημαντικό κόστος ή ακόμη και τη διακοπή της παραγωγής σε αυτούς τους τομείς. Η προστασία και η αποκατάσταση βασικών οικοσυστημάτων θα διασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα των εν λόγω οικονομικών τομέων. Ειδικότερα, το αγροδιατροφικό σύστημα εξακολουθεί να έχει σημαντικές κλιματικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, γεγονός που δικαιολογεί την ανάληψη πρόσθετης δράσης για τη στήριξη της υιοθέτησης βιώσιμων γεωργικών πρακτικών.

(32) Η Ισπανία σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εγκατεστημένη δυναμικότητα αιολικής και ηλιακής ενέργειας που διαθέτει είναι από τις υψηλότερες στην ΕΕ. Το επίπεδο διασυνοριακής διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας της Ισπανίας το 2025 (λιγότερο από 5 %) εξακολουθεί να είναι σημαντικά χαμηλότερο από τους στόχους διασύνδεσης για το 2030 (15 %). Η συνέχιση της ανάπτυξης των δικτύων και των λύσεων αποθήκευσης θα συμβάλει στη στήριξη της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της Ισπανίας.

(33) Η έλλειψη στέγασης και η επίδρασή της στις τιμές των κατοικιών επηρεάζουν το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και αποτελούν πρόκληση, ιδίως για τις οικογένειες χαμηλού εισοδήματος και τους νέους. Τα στοιχεία της Τράπεζας της Ισπανίας δείχνουν ότι σχεδόν το 40 % των Ισπανών ενοικιαστών δαπανούν το 40 % του εισοδήματός τους σε ενοίκια και υπηρεσίες κοινής ωφελείας, έναντι του μέσου όρου της ΕΕ που είναι 27 %, και η ισπανική οικονομία έχει στεγαστικό έλλειμμα περίπου 600 000 μονάδων. Η μεταρρύθμιση της χωροταξικής νομοθεσίας βρίσκεται σε εκκρεμότητα και θα διευκολύνει την ανάπτυξη νέων κατοικιών μειώνοντας τους χρόνους διεκπεραίωσης, προωθώντας τη ρυθμιστική σταθερότητα και εξαλείφοντας τα περιττά διοικητικά εμπόδια. Η περαιτέρω προώθηση καινοτόμων μεθόδων κατασκευής θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη στήριξη της προσφοράς κατοικιών. Η πρόληψη των ελλείψεων εργατικού δυναμικού στον κατασκευαστικό τομέα είναι θεμελιώδους σημασίας, καθώς —σύμφωνα με την Τράπεζα της Ισπανίας— πάνω από το 50 % των εργοδοτών στον τομέα αναφέρουν ότι συναντούν δυσκολίες στην εξεύρεση εργαζομένων.

(34) Η προσφορά οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγασης είναι περιορισμένη, σημαντικά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ. Είναι σημαντικό να αντιστραφούν οι παράγοντες που περιορίζουν την προσφορά για να τονωθεί η κατασκευή κατοικιών και να διευρυνθεί η αγορά ενοικίασης ακινήτων. Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ταχεία παροχή οικονομικά προσιτής στέγασης, ιδίως για τους νέους και τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ισπανίας, το απόθεμα κοινωνικών ενοικιαζόμενων κατοικιών ανέρχεται μόλις στο 1,5 % του συνολικού αποθέματος κατοικιών, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (9 %). Η αποδέσμευση δημόσιας γης, η διεύρυνση του αποθέματος κοινωνικών ενοικιαζόμενων κατοικιών και η αύξηση της χρηματοδότησης για οικονομικά προσιτή και κοινωνική στέγαση θα τονώσουν τη διαθεσιμότητα κατοικιών.

(35) Σε ένα πλαίσιο υψηλών κινδύνων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, η παιδική φτώχεια αποτελεί σημαντική διαρθρωτική πρόκληση για την κοινωνική δικαιοσύνη και τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα. Πάνω από ένα στα τρία παιδιά αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Τα παιδιά που πλήττονται περισσότερο είναι παιδιά από οικογένειες μεταναστών και Ρομά, παιδιά μονογονεϊκών νοικοκυριών, παιδιά των οποίων οι γονείς έχουν χαμηλό ή μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης και παιδιά από νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας. Η σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση είναι επίσης υψηλή και υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ. Υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης της ευημερίας των παιδιών με τη διασφάλιση πιο ομοιόμορφης πρόσβασης, καθώς και πιο αποτελεσματικής και πιο στοχευμένης παροχής μέτρων κοινωνικής στήριξης και προστασίας του εισοδήματος. Η ενίσχυση και η επιτάχυνση της εφαρμογής της εγγύησης για τα παιδιά, καθώς και η διασφάλιση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, όπως τα σχολικά γεύματα και η στέγαση, θα μπορούσαν να συμβάλουν στον μετριασμό των επιπτώσεων της παιδικής φτώχειας και στην πρόληψη της διαγενεακής μεταβίβασης μειονεκτημάτων. Το σύστημα ελάχιστου εισοδήματος (Ingreso Mínimo Vital — IMV) και το συμπλήρωμα στήριξης παιδιών (Complemento de Ayuda para la Infancia — CAPI) αποτελούν σημαντικά εργαλεία για τη μείωση της φτώχειας και τα τελευταία χρόνια έχουν καταβληθεί συνεχείς προσπάθειες για την ενίσχυση της εφαρμογής τους. Ωστόσο, η βελτίωση της ευαισθητοποίησης και η μείωση των διοικητικών φραγμών θα μπορούσαν να αυξήσουν τα ποσοστά απορρόφησης που παραμένουν χαμηλά και να αντιμετωπίσουν τις ανεπάρκειες. Ο αντίκτυπος των κοινωνικών μεταβιβάσεων (εξαιρουμένων των συντάξεων) στη μείωση της φτώχειας, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, είναι από τους χαμηλότερους στην ΕΕ. Μολονότι έγιναν ορισμένες βελτιώσεις, η εισοδηματική ανισότητα παραμένει υψηλή και πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ η αναδιανεμητική επίδραση των φόρων και των παροχών είναι επίσης περιορισμένη. Η βελτίωση του σχεδιασμού των υφιστάμενων φορολογικών εκπτώσεων που σχετίζονται με τα παιδιά προσφέρει μια ευκαιρία για την ενίσχυση της στήριξης των πλέον ευάλωτων ατόμων. Η αύξηση της στοχευμένης στήριξης για τις οικογένειες και τα παιδιά και η μείωση των συνεχιζόμενων περιφερειακών διαφορών θα μπορούσαν να συμβάλουν στη βελτίωση των κοινωνικών αποτελεσμάτων. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα συμβάλει επίσης στη στήριξη της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης, σύμφωνα με την ανάλυση ανά χώρα δεύτερου σταδίου που πραγματοποίησαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης ([18]).

(36) Εξακολουθούν να υφίστανται εμπόδια που επηρεάζουν τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία τόσο στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), ιδίως του μεσαίου επιπέδου, όσο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα χαμηλά επίπεδα βασικών δεξιοτήτων και τα υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου από μαθητές παραμένουν πιεστικά ζητήματα. Σημαντικό ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών έχουν χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά, την ανάγνωση και τις θετικές επιστήμες. Λίγοι μαθητές επιτυγχάνουν κορυφαίες επιδόσεις, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο τη μελλοντική παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα. Παρά την αύξηση των εγγραφών στην ΕΕΚ, η εγγραφή σε προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και διττά προγράμματα παραμένει περιορισμένη. Τα χαμηλά ποσοστά απασχόλησης των αποφοίτων ΕΕΚ μέσης ειδίκευσης και το χαμηλό ποσοστό ενηλίκων με ενδιάμεσα προσόντα καταδεικνύουν υποκείμενες αναντιστοιχίες δεξιοτήτων. Η εγγραφή στην ΕΕΚ μειώνεται με την υψηλότερη ηλικία και το χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο, επιδεινώνοντας τις ανισότητες, ιδίως για τους ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας, τους άνδρες και τα άτομα με χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων. Η χαμηλή υιοθέτηση της εκπαίδευσης ενηλίκων μειώνει τις ευκαιρίες προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, υπονομεύοντας συνεπώς την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα.

(37) Το ποσοστό των παιδιών που εγγράφονται στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα συνεχίζει να αυξάνεται, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν περιφερειακές διαφορές. Σημαντικές είναι επίσης οι περιφερειακές διαφορές όσον αφορά την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου από μαθητές εξακολουθεί επίσης να αποτελεί πρόκληση, ενώ συνεχίζουν να υπάρχουν διαφορές σε περιφερειακό επίπεδο και μεταξύ των φύλων.

(38) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2025 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ 2025. Για την Ισπανία, οι συστάσεις 2, 3, 4 και 6 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την ανταγωνιστικότητα, ενώ οι συστάσεις 4, 5 και 6 συμβάλλουν στην υλοποίηση της δεύτερης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την ανθεκτικότητα και η σύσταση 1 συμβάλλει στην υλοποίηση της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με τη μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα που διατυπώνεται στη σύσταση του 2025.

([18]) SWD(2025) 95 — Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) (Ανάλυση δεύτερου σταδίου ανά χώρα σχετικά με την κοινωνική σύγκλιση σύμφωνα με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης), 2025.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ισπανία να λάβει μέτρα το 2025 και το 2026 προκειμένου:

1. Να ενισχυθούν οι συνολικές δαπάνες για την άμυνα και την ασφάλεια και η ετοιμότητα, παράλληλα δε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του χρέους σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 6ης Μαρτίου 2025. Να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025. Να υλοποιήσει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που στηρίζουν την παραταθείσα περίοδο προσαρμογής, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025. Να ενισχύσει περαιτέρω τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, επανεξετάζοντας και απλουστεύοντας το φορολογικό σύστημα, μεταξύ άλλων με τη μετατόπιση μέρους της φορολογικής επιβάρυνσης από την εργασία στην περιβαλλοντική φορολογία, τη φορολόγηση της κατανάλωσης και της ακίνητης περιουσίας, για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης, της συνοχής, καθώς και της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

2. Λαμβανομένων υπόψη των ισχυουσών προθεσμιών για την έγκαιρη ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, να επιταχύνει την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΔΜ, ΕΚΤ+), αξιοποιώντας, κατά περίπτωση, τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενδιάμεση επανεξέταση. Να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο τα μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών που παρέχονται από το πρόγραμμα InvestEU και την πλατφόρμα «Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη», με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να απλουστεύσει τις κανονιστικές ρυθμίσεις, να βελτιώσει τα ρυθμιστικά εργαλεία και να μειώσει τη διοικητική επιβάρυνση καθώς και τον ρυθμιστικό κατακερματισμό στις περιφέρειες. Να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, εξορθολογίζοντας τις δικαστικές διαδικασίες και ψηφιοποιώντας περαιτέρω το δικαστικό σύστημα σε όλες τις περιφέρειες. Να διευκολύνει τη δημιουργία επιχειρήσεων, την καινοτομία και την επέκταση, στηρίζοντας τις επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία και ενδυναμώνοντας τους δεσμούς μεταξύ επιστήμης και επιχειρήσεων.

4. Να βελτιώσει τη διαχείριση των υδάτων για την καλύτερη διαχείριση της προσαρμογής στις τρέχουσες και μελλοντικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ενισχύοντας τον συντονισμό σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και διοικητικών φορέων και κλιμακώνοντας τις λύσεις για τη μείωση των κινδύνων ξηρασίας και πλημμυρών και τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων στη γεωργία, αυξάνοντας την αποδοτικότητα των υδάτων και επεκτείνοντας τις επενδύσεις σε υποδομές, καθώς και στηρίζοντας την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση. Να επενδύσει στην αποθήκευση ενέργειας, τη μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και στις διασυνοριακές διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας.

5. Να αυξήσει την προσφορά στέγασης ολοκληρώνοντας τη μεταρρύθμιση της χωροταξικής νομοθεσίας, μειώνοντας τους χρόνους διεκπεραίωσης των αδειών, εξαλείφοντας τα διοικητικά εμπόδια και προλαμβάνοντας τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού στον κατασκευαστικό τομέα. Να ενισχύσει την προσφορά κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης.

6. Να αντιμετωπίσει την παιδική φτώχεια, βελτιώνοντας παράλληλα την αποτελεσματικότητα, την κάλυψη και την επάρκεια των κοινωνικών μεταβιβάσεων και της κοινωνικής πρόνοιας. Να μειώσει τις ελλείψεις και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων ενισχύοντας τη διττή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και αυξάνοντας τη διά βίου μάθηση, ιδίως για τα άτομα με χαμηλή εξειδίκευση. Να βελτιώσει τις βασικές δεξιότητες και να αντιμετωπίσει την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές διαφορές.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2025.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

S. LOSE